

КУННИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

● 26 январ куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Оқсаройда «ДЭУ моторс» компанияси раиси Ли Жонг Дэни қабул қилди.

● Америка Қўшма Штатлари Президенти Жорж Буш ўзининг мазкур лавозимга сайланиши муносабати билан йўллаган самимий табрик хати учун мамлакатимиз Президентини Ислам Каримовга миннатдорлик мактуби йўллади.

● Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамасида мамлакатимиз мустақиллигининг ўн йиллигини нишонлашга тайёргарлик қилиш ва ўтказиш бўйича республика комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди.

● Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш рағбатлантириш бўйича Республика мувофиқлаштирувчи кенгашининг йилги мажлиси 2000 йилда бу борада олиб борилган ишлар якунлари қўриб чиқилди ва 2001 йилда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришнинг устувор йўналишлари белгиланганлиги.

● Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамаси ҳузуридаги Гидрометеорология Бош бошқармасига АҚШ савдо вазирилик қилишдаги Океанография ва атмосфера миллий агентлигининг (NOAA) йўлдош орқали тарқатилган маълумотларини олиш ускунаси топширилди.

● Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ёшлар ишлари қўмитаси ҳамда Халқ таълими вазирилик ташаббуси билан ана шу шор остида мамлакатимиз мустақиллигининг ўн йиллигига бағишлаб ўтказилаётган «Олимпиада умидлари-2001» мусобақасининг дастлабки босқичи якунланди.

● Сурхондарё вилоят ҳокимлигининг қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармаси Денов туманидаги «Хазорбоғ» ширкат ҳўжалигида жамоа ва ширкат ҳўжаликлари иқтисодчиларининг қисқа муддатли ўқувини ташкил қилди.

● Бухоро вилоятида фаолият олиб бораётган бир гуруҳ нодавлат ташкилотлар вакиллари, шунингдек, санъаткорлар Ромитон туманидаги «Қизилраб» қорақўлчилик ҳўжалиги чўпонлари ҳузурида бўлди.

● Самарқанддаги Ўзбекистон маданияти тарихи музейида Оналар ва болалар йилгига бағишлаб «Дунё Малъта болалари нигоҳида» деб номланган расмлар кўргазмаси очилди.

● Тошкентда Ўзбекистон Миллий Олимпиада қўмитасининг Бош Ассамблеяси бўлиб ўтди. Унда МОҚнинг 1996 йилдан 2000 йилгача бўлган даврдаги фаолияти муҳокама қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

29 январь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг навбатдаги йилги мажлиси бўлиб ўтди. Иштироки Олий Мажлис Раиси Э.Халилов олиб борди.

Кенгаш аъзолари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қўмиталари ва комиссиялари қонунчилик ҳамда назорат-таҳлил фаолиятининг жорий йилга мўлжалланган режаси лойиҳасини муҳокама этдилар. Лойиҳада Олий Мажлис қўмиталари ва комиссияларининг мамлакатимиз Президентини Ислам Каримовнинг иқтисодий ҳаётига Олий Мажлис биринчи сессиясидаги маърузасидан келиб чиқадиган, 2000-2002 йилларга мўлжалланган қонунчилик ва назорат фаолиятининг устуворликлари ўз ифодасини топти.

Режа лойиҳасини муҳокама этиш асосида мамлакатда амалда оширилаётган ислохотларни қонунчилик асоси билан вақтида таъмин этишнинг, илгари қабул қилинган ҳўқуқий нормалар ижро этилиши устидан мунтазам назорат олиб боришнинг муҳим эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Янги аср бошларида Олий Мажлис олдида турган масъулиятли вазифалар барча депутатлардан қонун лойиҳалари яратилиш ва назорат-таҳлил ишлари билан боғлиқ фаолиятини кўчатириш, парламент ишларининг янги шакллари ва усуллари устидан тинмай изланишни тақозо этади.

Шу муносабат билан қонун яратилиш ишларининг барча босқичларида янада пухтароқ ташкил этилиши, амалдаги қонун ҳужжатларида Олий Мажлисга берилган ваколатлар доирасида парламент назорати механизмининг тақомиллаштириш ва бундай назоратни кўчатириш зарур эканлиги ўқитиб ўтилди. Қонун лойиҳаларини тайёрлаш ишига теран назарий билимларга ва катта амалий тажрибага эга бўлган йирик олимларни, экспертларни янада кенгрок жалб этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Парламент раиси қўмиталар ва комиссиялар раҳбарларига қонунчилик ва назорат-таҳлил фаолияти режасининг муҳокама учун тақ-

дим этилган лойиҳасини бу йил Оналар ва болалар йили деб эълон қилинганлиги муносабати билан мамлакатда амалда оширилаётган ишларни, шунингдек, Ислохотлар ва инвестициялар бўйича идоралараро мувофиқлаштирувчи Кенгаш мажлисида ҳамда ёшлар масалаларига бағишлаб ўтказилган йилги мажлисда мамлакатимиз Президентини томонидан илгари сурилган вазифаларни инобатга олган ҳолда қайта ишлаб, маромига етказиш вазифасини топширди. Гарчи мамлакатимизда маънавий ва жисмоний баркамол авлодни тарбиялаш борасида улкан ишлар амалда оширилаётган бўлса-да, улар бугунги давр талаблари даражасида кенг қамровли эмас. Давлатимиз раҳбари алоҳида таъкидлаганидек, Ўзбекистон ХХI асрда жаҳон ҳамжамиятида қандай ўрин эгаллаши ўсиб келаётган фарзандларимиз қандай инсонлар бўлиб вояга етишига кўп жихатдан боғлиқдир.

Олий Мажлис қўмиталари ва комиссияларига иш режаларида ёшлар муаммолари, Оналар ва болалар йили билан боғлиқ давлат дастурини амалда ошириш бўйича мунтазам равишда конференция ва йилги ишлар, бошқа тадбирлар ўтказиб боришни назарда тутиш таъкид этилди. Бундай ишларга Олий Мажлис депутатлари қатори халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг депутатларини ҳам жалб этиш муҳим эканлигига алоҳида урғу берилди.

Йилги мажлисда Ўзбекистон парламентининг навбатдаги сессияси муҳокамасига кириштиш режалаштирилган қонун лойиҳаларини тайёрлаш бўйича қўмиталар ва комиссиялар қандай иш олиб бораётгани ҳам муҳокама қилинди.

Кенгаш Ўзбекистондан четга олиб кетилган ҳамда халқ бойлиги бўлган архив ҳужжатларини қайтариб олиб келиш бўйича Олий Мажлис ҳузуридаги махсус комиссия тўғрисидаги нозомни тасдиқлади.

Кенгаш ўзининг ваколат доирасига кирувчи бошқа масалаларни ҳам қўриб чиқди.

(ЎЗА)

Поп туманида ҳўжаликлари замонавий техника билан таъминлашга, машина-трактор парки фаолиятини янада яхшилашга эътибор кўчатирилмоқда. ТТЗ-100 русумидаги 20 та янги трактор олиб келинганга ҳали кўп бўлгани йўқ. Лизинг шартномалари асосида яна 105 та замонавий техника келтириш чоралари қўйилган.

СУРАТДА: «Дўстлик» ширкат ҳўжалиги механизаторлари Абдумутал Эргашев (чапдан), Холмирза Валиев, Алижон Абдуллаевлар техника воситаларини кўкламга пухта ҳозирлаш хусусида фикрлашмоқдалар.

ДИЛДАГИ ГАПЛАР

ҲАРАКАТГА БАРАКАТ

Президентимиз «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббус гуруҳи билан учрашувда таъкидлаганларидек, «Қамолот» жамғармаси ёшларнинг ҳақиқий маънавияти етакчиси ва ҳимоячисига айлана олмайди.

Бунда биз етакчиларнинг ҳам айбимиз бор. Очиги, қандайдир йўللار билан маблағ топиб, «идора»ни ўшлаб туришга асосий диққат-эътиборимизни қаратганимиз, «ёшлар ўртасида ишлаш» деб ўқув юрларида, мактабларда нардан-бериб, шунчаки ўтказиб қўйиб «тадбирлар»имиз бу ҳали ёшларнинг ичига кириш, қалбига йўл топиш дегани эмас эди.

Чекка-чекка қишлоқларда ёшлар қандай яшайпти, нима билан нафас олапти, уларнинг муаммолари нимадан иборат, қандай қилинса, бу муаммоларга жавоб топиш мумкин, нега баъзи ёшлар ёт қўлар таъсирига тушиб қолмоқдалар? Бу саволлар шу кунгача очик қолгани ҳам рост. Бунчи бўйиниқига оламиз.

Ёшларнинг бўлажак ҳаракати мазмун-моҳиятини дилимиздан тушуниб, иш бошлаш, натижаси самарали бўлишига ишончимиз комил. Фақат бизда фидойилик бўлса бас.

Иқромжон КАРИМОВ, «Қамолот» жамғармаси Наманган вилоят бўлими раисининг биринчи ўринбосари.

Фарғонанинг олис қишлоғида яшайман. Очиги, тоғни уриб талқон қилишга қодир даврингда уйда ўтириш кишига алам қилар экан.

Президентимизнинг биз ёшларга нисбатан катта ғамхўрликлари, ишонч-эътиборларини эшитиб кўнглим ёришди. Тўғриси, «Қамолот» деб эшитардигу, унинг таъсирини, ёрдамини, ўзи асли вазифаси нимадан иборатлиги-ю, улар нима билан бандлигини билмас эдик. Мана, энди давлатимиз раҳбари янги тузиллаётган ёшлар ташкилоти олдида ёшларни бирлаштириш, уларнинг жамиятда муносиб ўрин эгаллашларига қўмаклашиш, улар манфаатларини ҳар томонлама ҳимоялаш вазифасини қўйди. Ажабмас, биз ҳам бундан бунён «Қамолот»нинг ёрдамидан баҳраманд бўлсак, унинг қўмағида ҳаётдан ўз ўрнинини топасак.

Иброҳимжон РАСУЛОВ, Фарғона вилоят, Сўх тумани.

ЭНГ БУЮК ҚАДРИЯТ

Яқинда матбуотда Вазирилар Маҳкамасининг Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги 10 йиллигини нишонлашга тайёргарлик қилиш ва уни ўтказиш ҳақидаги қарори эълон қилинди.

Дарвоқе, янги минг йилликнинг, ХХI асрнинг дастлабки йили биз учун алоҳида аҳамиятга эга. Навқирон давлатимиз ўз мустақил тараққиётининг алоҳида муҳим босқичини ўтди, улкан бир доводдан ошди. Демак, бу йилги қўтлуғ сананинг салмоғи аввалги йиллардагидан анча юқори, анча залворлидир.

Шу нуқтаи назардан ҳукуматимиз қароридан ушбу сани янада юксак даражада ўтказишга қаратилган ўзига хос тадбирлар белгилангани бежиз эмас.

Жумладан, қарорда ўзбек миллий давлатчилиги тарихини, унинг тараққиёт босқ-

ичлари ҳамда илмий-назарий масалаларни ўрганишга алоҳида эътибор қаратилган. Чўнончи, миллий давлатчилигимизнинг кўп минг йиллик тарихини, мустақиллик йилларида унинг негизда тикланган замонавий ўзбек давлатчилигининг ўзига хос тараққиёт таъминоти, жамиятимизнинг пировард мақсадларини илмий-назарий жиҳатдан асослаб бериш, буюк аждодларимизнинг дунё илм-фани ва маданияти ривожига қўшган бебаҳо ҳиссасини, улар яратган фалсафий таълимотларини ўрганиш ҳамда зарур ҳулосалар чиқариш вазифаси қўйилган.

Шунингдек, Мустақиллик ўз-ўзидан келмаганини, бу йўлда ота-боболаримиз асрлар давомида кураш олиб борганини миллий истиқлол ғояси асосида фуқароларимиз, айниқса, ёшлар

римиз онгига синдириш, шу асосда улар қалбидега воқеалик гуруҳини уйғотиш, айни пайтда миллий ва умумбашарий қадриятлар уйғунлигига эришиш, миллий тарихлардо дўстлик, диний бағрикенглик муҳитини қарор топтириш борасидаги амалий ишлар мазмунини кенг таҳлил этиш долзарб вазифа этиб белгиланган.

Бир сўз билан айтганда, қўтлуғ сана арафасида истиқлолимиз учун кураш тарихи, унинг бугунги моҳиятини, аҳамиятини кенг ҳамда теран ўрганишимиз, тушунишимиз ва тушунириш беришимиз лозим.

Токи истиқлол нечоғлиқ буюк қадрият, нечоғлиқ олий неъмат эканлигини ҳар бир юрак анласин, қадрига етсин. Ана шунда келаётган улғў айём севинчи, гурури шу қадар сарбаланд бўлади,

руҳларимизни юксалтиради, келгусидаги бунёдкорлик интилишларимизга, савий ҳаракатларимизга мустаҳкам асос қўяди.

Шубҳасизки, бу улғў маърақага тайёргарлик билан боғлиқ масъулиятнинг катта қисми оммавий ахборот воситалари, жамияти қалам аҳли зиммасига тушади. Янги аср муқаддимасидаги неқбинлик ва эзгулик руҳи, мусоффо орзу-умидлар байрамона илҳом ва яратувчилик қайфиятига улансин.

Яшшини кўр, яшшини бил, яшшини сўзла, деган машойихлар. Эзгу ният, эзгу нигоҳ ва эзгу интилиш бор жойда галабалар муқаррардир.

Истиқлолимизнинг ўн йиллигига баяндалар руҳ, юксак кўтаринчилик, ғайрат-шижоват билан тайёрланайлик ва уни муносиб қўтиб олайлик, азизлар!

ДАВР

Шу кунларда Андижондаги олий ва ўрта махсус ўқув муассасаларида, жамоатчилик ташкилотларида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Конституцияни ўрганиш ташкил қилишга доир фармойиши ижроси билан боғлиқ тадбирлар ўтказилмоқда.

«Маънавият ва маърифат» вилоят марказининг ташаббусига кўра Андижон иқтисодиёт коллежиде ўтказилган семинарда вилоят олий ўқув юрлари, халқ таълими муассасаларининг маънавият-маърифат марказлари ходимлари, жамоатчилик ташкилотлари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Семинар иштирокчилари Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил қилиш усуллари билан танишди. Унда мамлакат Асосий қонунини ўрганишда оммавий ахборот воситаларининг вазифаларини тушуниришга алоҳида эътибор қаратилди.

(ЎЗА)

КОНСТИТУЦИЯНИ ЎРГАНИШГА БАҒИШЛАНДИ

сасаларининг маънавият-маърифат марказлари ходимлари, жамоатчилик ташкилотлари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Семинар иштирокчилари Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил қилиш усуллари билан танишди. Унда мамлакат Асосий қонунини ўрганишда оммавий ахборот воситаларининг вазифаларини тушуниришга алоҳида эътибор қаратилди.

(ЎЗА)

РИЗҚИМИЗ БУТУН БЎЛУР

Аллоҳга беадад шўқрлар бўлсин, Сурхондарёда қор ёғди.

Президентимиз Ислам Каримов бир сафар нутқ сўзлаганларида «Тонг пайти туриб, пок юрак билан худодан илтижо қилиб сўрсасак, ният тоза бўлса, худо беради» деган эдилар.

Сурхондарёликлар муболагасиз 70 кундан бери Аллоҳга илтижо қилишарди. Биров уйда, биров масжидда, кимдир кўнглида, яна кимдир қўрсиде худодан қор сўрар эди. Лекин бутун бир қиш ўтиб борар эди, қор йўқ эди. Ёмғир йўқ эди. Ҳамманингни юрагиде қўрқув: яна қурғоқчилик бўлса, нима қиламиз?

Утган йили сув тақчиллигидан «йўғонлар чўзилиб, игичкалар узилди-қў». Бу йил ҳам қурғоқчилик келса, экин-қўқоқлар ҳам қуриб, ўтинга айланади. «Эй Аллоҳ қор бергил, ёмғир бергил».

2000 йилда ёғин кам бўлди. Сурхон юрти ҳали бундай қурғоқчиликни кўрмаган эди. Бу ҳам бир офат экан. Тарихда қурғоқчиликлар кўп бўлган. Уларнинг баъзилари ҳатто юз йиллар оша эсланиб юрилади. Гоҳо дарёлар қуриб, яшаётган халқ бошқа жойларга қўчиб кетган. Утган йили минглаб гектар ердаги ғўза сувсизликдан қуриди. Бошқа яна қанча экинлар томчи сувга сўр бўлиб қашади. Бу йил яна осмондан ёғмаса-чи? Наҳотки қурғоқчилик бўлса?!

Утган йили тоғлардаги юзлаб булоқларнинг суви қуриди, тоққа қор деярли тушмади, чўққиллардаги улкан тошлар қуёш иссиғиде қуриди, ёриди. Соиларда сув йўқ. Соилардаги майса сунбуллар униб чиқиди қатра сув истаб ҳазон бўлди. Ҳатто баъзилар «Қурғоқчилик бир келса, уч йил бўлади» деб башорат қилишди, лекин мана энди тизза бўли қор ёғди.

(Давоми 3-бетда)

МАВЗУ

Фарзанд тарбияси келажакимизни белгилайдиган муҳим вазифадир. Сўхбатдошимиз, жамиятшунос Комилжон Калонов сизу бизга масаланинг очилмаган қирраларини ўрганишда қияндан ёрдам беради, деган ниятдадимиз.

«Фарзандларнинг баркамол ўсиши, муваффақиятга эришиши учун нимага эътибор бериш керак?»

«Баъзи одамлар: «Мен отамдан миннатдорман,

КАЛТАК ТАРБИЯ ВОСИТАСИМИ?..

чунки, қаттиққўллик билан тарбиялади. Шу тўғрйли ҳаётим давомида шундай муваффақиятларга эришдим», - дейишади. Бу билан болани бўш қўйсанг, меъридан қиқиб кетади, деган ақидади ёқлайди ва бола тарбиясида шу йўлни қўллашни маъқул қўради. Лекин, бу фикр қанчалик асосли? Кўп йиллик кузатишларим натижасида шунга амин бўлдимки, уйда қаттиқ назорат остида ўсган йигит ва қизларимиз ташқи муҳитга чиққанларида кейин ўзларини қандай тутишини билмай, додираб қоладилар.

(Давоми 2-бетда)

"УСМОНҲОЖИ" ТАЙЁР МАҲСУЛОТ СОТМОҚДА

Икки ён томонига «Усмонхожи» фермер ҳўжалиги: сут ва сут маҳсулотлари» ёзуви туширилган автомашина 14 хилдаги маҳсулотларни шифохоналарга, болалар боғчаларига, мурувват уйларида ҳамда савдо дўконларига узлиқсиз етказиб беради. Шу бонс бу транспорт Андижон туманида қўйилган таниш.

«Бозор эҳтиёжи талаб ва тақлифини ҳўш қўради, - дейди фермер ҳўжалиги бошлиғи Абдурахмон Болтабоев. - Миқдорнинг кўнглига қараб иш қўришмасанг, биринчи икки бўлмайди. Биз ишни асосан миқдорлар эҳтиёжига қараб ташкил этганимиз.

Тадбиркор 1995 йилнинг май ойида фермер ҳўжалиги ташкил этган эди. Орадан кўп ўтмай қишлоқдаги сут-товар фермаси ким ошди савдосига қўйилди. Ферманинг эгаси Абдурахмон бўлди.

Кимлардир маъқул иш қилиб-шқалар ферма-хисобга олиб, бандек ҳам бўлди. Чунки, у ҳар ишда етти ўлаб бир кесига одатланганди. Ўзига ишонмаса, сут-товар фермасини сотиб олган бўларди. Савдо эътибори ҳўш қўришган бўлиб, ем-хашак муаммо эди. Силгир-бузоқларнинг ҳўлини қўрган одамнинг шубҳасиз юраги увишарди.

«Жуда қаттиқ меҳнат қилишимизга тўғри келди, - дейди ўша кўнларни эслаб Абдурахмон. - Ойламик катта. Ақа-укаларим ҳам қараб туришмади. Сут-товар фермаси билан бизга ўтган озуқа экинларини бориға барака қилдик. Эрта баҳордан эса озуқа экинларини саранжон-сарийшта қилишга эътиборимизни қаратдик. Бунинг учун биздан кўра дала ишларини кўпроқ билидиган деҳқонларни бирға ишлашга тақлиф қилдик. Ана шундан сўнг дала ишларимиз қизиб, экинларимиз буй қўрсата бошлади. Озуқа турлари ва миқдорларни қўпайди. Шундай бўлсада, кўнглимиз тўлмасди. Мутахассислар билан бу ҳақда қайта-қайта фикрлашдик. Шу нарса аён бўлдики, наслга эътибор қилиш зарур экан.

(Давоми 3-бетда)

ТИББИЁТ

Маълумки, кейинги пайтларда мамлакатимиз тиббиёт тизимида ҳам кенг қўламли ислохотлар амалга оширилган. Бунинг натижасида ушбу соҳада ҳам қатор ижобий ўзгаришлар юз бериб, сезиларли ютуқлар қўлга киритилмоқда. Энг муҳими, аҳолига тиббий хизмат кўрсатишнинг замонавий, қўлай ва самарали тизими шаклланиб бормоқда.

ДАВО ИЗЛАГАН ДОВОН ОШАР

«Томчида қуёш акс этади» деганларидек, ана шундай янгилашлар жараёнини пойтахтимиздаги 1-республика клиник шифохонаси фаолияти мисолида ҳам қўриш мумкин. Шифохона бош врач, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган шифокор, тиббиёт фанлари номзоди, доцент Баҳодир Йўлдошев билан мулоқотимиз ҳам шу хусусда кечди.

«Баҳодир Усмонович, дастлаб шифохона фаолияти ҳақида сўзлаб берсангиз.»

(Давоми 4-бетда)

"ТОНГ ЧОҒИ САРВИНОЗИМ..."

Тонг чоғи сарвинозим, аста қиёлаб ўтди. Тушга қўзи қўзимга, таъзим бажолаб ўтди... Ўзбекистон халқ шоири Чархий қаламига мансуб бу ғазал бундан роса 37 йил муқаддам эфир тўқиллари орқали илк бор янграб, шоир номини ҳам, унинг ижросини, ёш хонанда Назиржон Назаровни ҳам эл аро машҳур қилган эди.

Агар ҳаёт бўлганларида Қўзон адабий муҳитининг ёрқин юлдузи, Муқимий ва Фуркатлар издоши, аjoyиб ғазалнавис Аскаралли Ҳамроали ўғли Чархий 100 ёшга тўлган бўлардилар. Таниқли ҳофиз ва қўшқиншунос, филология фанлари номзоди Назиржон Назаров билан гурунгимиз шу қўшқинчи яратилиши тарихи, икки ўртадаги ҳамкорлик ва шоир шахси ҳақида борди.

«Уша даврда қўқонда, Фуркат боғида ҳар кечаси бўлар-лайди Назир-...»

«Уша даврда эл таниган шоирлар, санъаткорлар, аскиячи-қизикчилар қатнашардилар. Мен у пайтлар шаҳардаги тиббиёт билим юртида ўқиб, ўзимча уна-мунча қўшқинларни хирғой қилиб юрардим. Бир кун нима бўлди-ю устозим Мақсудали ака Мансуров мени ўша кечага олиб боришди. У киши даврани бошқараётган Аббос қорининг қўлиғига нимадир деган эди, халилзаман у: -Даврамизда ёш хонанда Назиржон Назаров ўтирибдилар. Шу йигитимиздан ҳозир битта қўшиқ эшитамиз! - дея эълон қилиб юборди.

Лавлагим чиқиб, уялиб-қимтиниб ўртага чиқдим. Ва Собир Абдуллагин «Бўстон этиб кет» қўшқинини ижро этдим: Умр бўш ўтмасин, бўстон этиб кет, Қўлар номинг учун имкон этиб кет... Қўшқини қандай айтдим, билмайман. Ҳар ҳолда ўртадан қиқиб бораётганимизда Аббос қори мени тўқатиб, тирсағимдан оҳиста тутди-да: «Хў юқори сўрида ўтирган амакиларингизни қўрқасизми, сизни қақаришяпти, - деди, кейин қўлиб қўйди: - ўртада ўтирган кишини биласизми, ким? Шоир Чархий бўладилар».

(Давоми 4-бетда)

БУНИ ХАЁТ ДЕЙДИЛАР...

ДЎСТИМНИНГ ОНАСИ

Ҳақимбой исмли дўстим билан бир синфда ўқиб, кўп йиллар бирга ишладик. У оиласининг яққа-ёлғиз фарзанди эди. Ҳақимбой чорва мутахассиси сифатида дашту далага барвақт кетиб, кеч қайтарди. Саратон кирган кунларнинг бирида ўғил хаста ётган онаси ёнига кириб, узок ўтирди.

Ушанда она боласига:

— Ўғлим, дала-даштва чиқсанг-да, уйга барвақтроқ қайтгин, — деди синик овозда.

— Ҳўп-хўп, онажон! — деди ўғил.

Бироздан сўнг Ҳақимбойнинг кўнгли безовталаниб сўради:

— Онажон, дўхтир чакрайми? — деди у.

Йўқ, тузукман-ку!

Она дилидагини тилига чиқарди:

— Болам, гулобй қовун узилдиган пайт, мен омонатини топшираман, — деди ўғли қўлини ушлаб.

Бир туғилишнинг бир ўлғоми муқаррар.

Ҳақимбой ок сут берган волидасининг юзларига тикилиб қолди. Томоғига нимадир тикилди. Кўзларида ёш халқаланди.

Ўғил, тўқсонга кирган она умрини узайтириш учун тўрт томонга чоғиб, даволаш йўлларини излади. Орадан айтган вақт ўтди. Олма қовун узилган кун она бандиликни бола келтирди.

Дўстимнинг онаси айтган гаги мени бола хайрон этди. Бу беозор зот ўзининг абадий уйкуга кетадиган кунини уч ой олдин қандай билган экан-а?

Э. ҲАМДАМОВ

ЭЧКИГА ЖОН ҚАЙҒУСИ

Нашиот тоғи этагиди мол боқиб юрган чўпон сурувнинг гур-гур кўтарилишига эътиборини қаратди. Ашур бу ҳолатдан ҳайратланиб қолди ва қаққонлик билан кўйларига ақинлашди.

Бутазор орасида ер бағирлаб бораётган бўри бир эчкини бикинидан тийлаб елкасига ташлаганча қочди. Ашур "Хува-хат, хува-хат", дея бўри орқасидан қувди. Орадан анча вақт ўтди. Кўшқир тепасига чиққан Ашур кўзларига ишонмай таққа тўхтади. "Ё пирай, қудратингдан", деганича ерга чўкалаб олди.

Чамаси қирқ қадамлар пастда бўри икки олдинги оёғи билан чўқур қовлаб, эчкининг бошини ўшага сўқиб қўйибди. Жониворнинг танаси ва оёқлари кўзга ташланди. У қимирламасди.

Қўрқув нимагини билмаган Ашур чўпонлик таёғини уйната-уйната баланд товуш чиқариб, рақибни томон югуриб кетди. Оғзидан сўлаги оқаётган йиртқич гўлдираб келаётган чўпон ваҳожига дош беролмаслигини англади шекилли, думини орқа оёқлари ичига тортиб, ўткир тишларини ғижирлатганча узоклашди.

Чўпон югуриб келиб, эчкини даст кўтариб олди. Ерга ётқизди. Жонивор қўрқувдан шамдек қотиб қолган эди...

Эчкига жон, қассобга ёғ қайғуси, деб шунга айтган бўлсалар керак-да!

Ҳамдам ЭШОНКУЛОВ

"КАЛЛАНИ АЛМАШТИРАМИЗ"

-Тобим қочиб "Гўзал" шифохонасида даволанаётган эдим, — деб ҳикоя қилади Аҳмаджон, — Бир кун суҳбат асосида бош ҳақим шикоят қилиб қолди:

— Бир беморимиз бор. Бир йилнинг 7-8 ойини шифохонамизда ўтказди. Ўн мартаб тегириб чиққанми, бирорта касали йўқ. Нўқул "бош оғриши"дан нолийди. Қилмаган муложамиз, ишлатмаган доримиз қолмади. "Тузалдингиз, энди кетинг" десак, кўнмайди. Бир илож қилиб кетказсак, бир ҳафта ўтмай юкори идораларимиздан кўнгирик бўлади. "Нега бемор кишини хайдаб юбординглар?". Хуллас, личок бориб суякка тақалди, нима қилишга ҳайронми...

Шунда ҳаёлимга келиб қолган бир фикрни амалга оширмоқчи бўлдим. Дарров оқ халат келтиришларини сўрадим. Қўзимга кўзойнакни кўндириб олдим. Йўл-йўлакка ҳақим билан ҳийламини обдон пишиқти.

Палатага кирсак, соқоли ўсиб кетган кексагина одам букчайиб, ҳаёл суриб ўтирибди. Бизни кўриб, ҳатто қимирлаб ҳам қўймади. Бош қимир мени кўрсатиб: "Бу киши Москвадан келган профессор, бош бўйча энг зўр мутахассис, чет элда ҳам биллишди", — деб таништирди.

Беморимиз шўбха аралаш бир менга, бир уларга қаради. Кейин бош ҳақимга "Ҳўш, нима гапинг бор?" — дегандай ўқрайиб тикилди. Ҳақим буни қўрмагандай, менга юзланиб шундай деди:

— Бу беморимиз уч-тўрт йилдан буён бизда даволанади. Лекин, ҳамон тузаламаяптилар...

Мен жиддий тарзда ҳамширалардан касаллик тарихини, рентген плёнкасини сўрадим. Улар билан бирор "танишмак":

— Каллани алмаштирамиз, — дедим хотирам, — Операцияга тайёрланг, эрталаб ўзим операция қилиб, янги вафот этган бирор кишининг калласини улаб қўяман!

Менинг гапимдан тийричилаб қолган беморнинг ҳолатига қилиб юбормаслик учун ўзимни ташқарига урдим.

Эрталаб эшитсам, бемор барча лаш-лушларини йиғиштириб, ўша захотивёк шифохонадан "қўён" бўлиб қолган экан.

Али ЗИЁДОВ

ЙЎЛДАГИ ВОҚЕА

-Бир кун Тошкентнинг Қўйлиғидан уч кишини олдим-у оқшом тушаётган пайтда Наманганга қараб йўлга тушдим, — дейди ҳамкасбимиз, — Совуқ, ўша кун тоққа қор ёққан экан. Довондан ҳам эсон-омон ўтиб олиб, Пунгондаги постага етай, деб қолгандик.

Шу пайт чироқ ёруғида машинага қўл кўтарган бир кишини кўриб қолдим. "Кел оқлолай, совуқда қотиб қолган шекилли, битта жой шундоғам бўш-ку" деб ўйладим. Машинани тўхтатиб, йўловчиларни олдим. Ҳақиқатдан, унинг бўлари бўлган экан.

Ҳамроҳимиз сал ўзига келган, танишдик. Нега қоронғида йўлда ёлғиз қолганини сўрадим. У каттагина идоранинг бошлиғи экан. Идора иши билан ҳўжалик мудир ва шофёрини олиб Тошкентга машинада боришибди, ишни битириб, орқага қайтишибди. Шофёр билан мудир машинанинг олдида суҳбатла тушиб кетишибди. У эса довозига етиб келганларига уйку эли-тиб, пинакча кетибди. Бир пайт қўзини очса, машина тўхтаб турганмиш-у, шерикларини йўқмиш. Шофёр томоннинг эшиги очик турганмиш. "Захар танг қилиб, тушишибди-да" дея ўйлабди у. Ва ўзи ҳам машинадан етиб, адирлик томон юрибди. Шу пайт бирдан машинанинг эшиги ёпилиб, ўт олганини эшитибди. "Ҳай-ҳай" дейишга улгурмай, иккала ходим бошлиқларини ора йўлда қолдириб, жўнаворишибди. Афтидан улар бошлиқнинг пастга тушганини билишмаган, орқада ухлаб ётибди, деб ўйлаган, чоғи...

Н. ОРТИҚОВ

БОЗОРДА НАРХ-НАВО ҚАНДАЙ?

№	Номи	Тошкент	Андижон	Наманган	Фаргона	Самарқанд	Термиз	Қарши	Бухоро	Навоий	Ургачч	Нусус
1.	Картошка	100	80	75	70	77	100	65	100	85	122	105
2.	Сабаи	60	33	30	35	45	30	55	27	55	60	60
3.	Пийёз	115	130	125	140	140	160	105	140	145	130	152
4.	Бодрийг	700	700	900	900	325	450	500	550		375	650
5.	Помидор	725	800	900	900	400	100	500	550		700	1250
6.	Гуруч	310	280	230	260	315	330	250	250	325	255	290
7.	Мол гўшти	1000	950	900	1000	925	750	850	800	750	758	800
8.	Қўй гўшти	1200	1200	1200	1300	1100	1000	1000	800	800	950	
9.	Сут (литр)		80	80	70	95	45	50	45	41	40	47
10.	Тухум (дона)	62	52	52	47	46	45	50	45	41		47

“ЎЗБЕК ИПАГИ”НИНГ УМИДБАХШ ОДИМЛАРИ

“Ўзбек ипаги” уюшмаси раиси Абдуғаффор Аҳмадалиев билан ҳар сафар учрашиб, суҳбатлашганимизда илк мулоқотимизда айтган сўзлари бот-бот ёдга тушади: “Ўзбек ипагининг асрий шон-шухратини тиклашимиз, пилла тайёрлаш, шойи маҳсулотлари ишлаб чиқариш соҳасида жаҳонда иккинчи ўринга чиқишимиз керак”.

У бу фикрларни айтар экан, мамлакатимиз Президентини томонидан тармоқ ходимлари зиммасига шундай масъулиятли ва шарафли вазифа юклатилганлигини таъкидлаганди. Соҳанинг кейинги уч йиллик фаолияти билан қилган танишиб, техник-иктисодий кўрсаткичларни таҳлил этарканмиз, қолоқлик бартараф қилиниб, ривожланиш йўлида умидбахш одимлар ташланаётганини кўрамиз.

Ҳўш, уч йил илгари тармоқда қандай вазият вужудга келганди? Учта йирик муаммо кўндаланг бўлиб турганди: биринчиси — ҳам ашё учун ўз вақтида ҳисоб-китоб қилинмаганлиги сабабли пиллакорларнинг моддий манфаатдорлиги, қизиқиши сусайиб кетганди. Иккинчиси — қайта ишлаш корхоналарининг айланма маблағлари йўқлиги учун улар ночор ахволга тушиб қолганди. Учинчиси — ҳам ашё етиштириш, тайёрлаш, дастлабки ишлов бериш шохобчалари Қишлоқ ва сув ҳўжа-

лиги вазирлиги тасарруфиди, тайёр маҳсулот ишлаб чиқарадиган корхоналар эса “Ўзбекенгилсаноат” уюшмаси ихтиёрида бўлиб, масалаларни ҳал этишда ялғизлик йўқ эди. Бундан ташқари, соҳага етарлича эътибор берилмаганлиги сабабли қўлгина тутзорлар бузиб юборилган, мавжудлари қаровсиз қолганди. Натижада пиллачиликнинг озуқа базаси ночор ахволга тушганди. Йўлбошчимиз тармоқдаги ахволни кескин яхшилаш ва уни тараққий эттириш чораларини кўрдилар. 1998 йил 30 мартда Ўзбекистон Республикаси Президентининг ипакчилик соҳасини ривожлантиришга доир Фармони имзоланди, қўл ўтмай Вазирилар Маҳкамасининг қарори қабул қилинди. Шу ҳўжатларга мувофиқ, ҳам ашё етиштириш, тайёрлаш, дастлабки ишлов бериш, қайта ишлаб, маҳсулот тайёрловчи барча бўғинларни ягона тизимга бирилаштириш мақсадига “Ўзбек ипаги” уюшмаси тузилди. “Пилла-холдинг”, “Шойи” компаниялари, ташки иктисодий алоқалар билан шўгулланувчи “Ипак-импекс” фирмаси, пиллачилик илмий-тадқиқот институти, ипакни қайта ишлаш ва шойи тайёрлаш илмий-тадқиқот институти, пиллакашлик ва тўқимачилик корхоналари, шунингдек, тармоққа дахлдор автокорхоналар, бошқа ташкилотлар ушбу уюшма таркибига киририлди. Бу тармоқдаги иш жараёнларини мувофиқлаштириш, ягона

техника сиёсатини олиб бориш, молиявий масалаларни изчи ҳал этиш имкониятини яратди.

Мамлакатимиз ҳўкумати соҳани ривожлантириш учун дастлабки қўрилган чора-тадбирлар билан чекланиб қолмади. 1999 йилнинг март ва май ойларида Вазирилар Маҳкамасининг ипакчиликка дахлдор яна иккита қарори қабул қилинди. Бу ҳўжатлар “Ўзбек ипаги” уюшмасининг молиявий-ҳўжалик фаолиятини бар-

ИСЛОҲОТ

қарорлаштиришга хизмат қилди. Ана шу саёй-ҳаракатлар тўғрйли тармоқда 1998, айниқса, 1999 ва 2000 йилларда қўлгина йўналишлар бўйича кўзга қўринарли натижалар қўлга киритилди. Хусусан, 1998 йилда 22,3

тонна ипак калава тайёрланган бўлса, бу кўрсаткич 1999 йилда 80 тоннани ташкил этди. Пировард натижалардан бири — ипак газлама ишлаб чиқариш соҳасида ҳам сезиларли ўсишга эришилди. Янада қувончлиси, маҳсулотларни хорижга экспорт қилиш ҳўжми кескин ошиб, мамлакатимиз валюта ҳазинасини шакллантиришга бу тармоқ қўшаётган улўш қўлайиб бораётганлигидир. Уюшма тузилган дастлабки 1998 йилда 642,1 минг АҚШ доллари миқдориди маҳсулот экспорт қилинган бўлса, бу кўрсаткич 1999 йили 6227,8 минг, 2000 йили эса 6427,4 минг АҚШ долларини ташкил этди. Ҳўзирги пайтда уюшма таркибида бешта қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Қўл ўтмай Бухорода Ҳитойнинг “Хуашен” фирмаси билан биргаликда ташкил этилган қўшма корхона ишлаб бошлайди. Фаргона вилоятида эса Вьетнам ипакчили

корпорацияси билан ҳамкорликда “Силк Индустри” қўшма корхонаси вужудга келтирилмоқда.

Шу ўринда тармоқ раҳбари билан қилган илгариги мулоқотларимиздан бирини эслаш жоиз: “Қўлгина корхоналаримиздаги технология эскирган, уларни замон талаби даражасида ўзгартириш учун катта маблағ керак бўлади. Уни банкдан қарз сифатида олиш мўмкин эди. Банк раҳбари барча ҳўжатларини синчиқлаб қўриб, гаров сифатида расмийлаштириш учун уюшма тасарруфиди ҳеч нарса, ҳатто ўзининг биноси ҳам йўқлигини таъсир билан айтди. Бу бизга ўзига хос сабоқ бўлганди. Ҳақиқатан, уюшмамиз бошқа ташкилотга тегишли бинонинг иккинчи қаватига жойлашганди. Шу ерга хорижий давлатлар элчионалари, фирмалари вакиллари, сармоядорларини тақлим қилишда ҳам турли мулоҳазага борадик. Бундан ташқари маҳсулотларимизни намойиш қилиш, савдо ярмаркалари ўтказиш учун ҳам имкониятларимиз кечканган эди. Шуларнинг барчаси уюшма учун бугунги кун талабларига жавоб берадиган, хорижий сармоядорлар ҳеч бир тортинмай қўтиб олинмадиган замонавий мажмуа бўлишини тақозо этмоқда”.

Уша суҳбатдан буён қарийб ярим йил ўтди. Бу даврда илгари “Эталон” заводига тегишли бўлган ҳудуд ва барча бинолар замонавий услубда таъмирланди. Уч-тўрт ой олдин кўримсиз бўлиб ётган ҳудуд кўз қувонадиган даражада оройиш топди.

Улўғ ният ила эзгу ишга қўл урган инсонларнинг орзуи рўёбга қичди.

Кўни кеча уюшмаси тизимидagi корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар намойиш этиладиган доимий фаолият кўрсатувчи кўргазма-ярмарканинг очилиш маросими ва шу мажмуадаги “Ўзбек шойиси” модаль уйининг тақдими бўлиб ўтди. Унга хорижий давлатларнинг Ўзбекистондаги дипломатия корпуси ва ишбилармон доиралар вакиллари, республика вазирилари, идоралари, чет эл ва маҳаллий оммавий ахборот воситалари намояндалари ташриф бўридилар. Кўргазма-ярмарканинг доимий равишда ишлаши, модаль уйида тадбирлар ўтказиб турилиши, унинг қоида қўшилган бажариб берадиган кичик корхона мажмуадаги хорижий сармоядорлар ва ишбилармон доираларга мамлакатимиз ипак саноати имкониятлари ҳақида кўпроқ маълумот бериб боришга, уларни кенг жалб этишга, шойи газламаларнинг оммавийлаштиришга хизмат қилади. “Ўзбек ипаги” уюшмаси фаолиятига дахлдор энг зарур маълумотлар “Интернет” компьютер тармоғига уланаётганлиги ҳам жаҳон бозорига кириб боришдаги одимларимиз тобора дадил бўлаётганлигини кўрсатади.

С.САЙДАЛИЕВ,

“Қишлоқ ҳаёти” муҳбири.

СУРАТЛАРДА: Кўргазма-ярмаркадан лавҳалар;

уюшманинг янги мажмуаси.

Б. АҚРАМОВ олган суратлар.

ЯХШИ ХАБАРЛАР

ЯНГИ ШИФО МАСКАНИ

Навоий вилоятининг Қизилтепа туманидаги “Тошрабод” ширкат ҳўжаллига қарашли Бободўш қишлоғида замонавий қишлоқ врачлик пункти фойдаланишга топширилди.

Янги шифо маскани хорижда ишлаб чиқарилган энг ноёб, замонавий даволаш асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Унинг қурилиши ва жиҳозлаш ишларига 45 миллион сўм маблағ сарфланди. Айни пайтда шифохонада диагностика, физиотерапия, стоматология, акушерлик-гинекология, эмлаш хоналари мавжуд. Шунингдек, тумандаги “Деҳқонбод”, “Таовис”, “Ўзбекистон” ширкат ҳўжалиқларида ҳам ана шундай қишлоқ врачлик пунктлари қурилиб, ишга туширилди.

КИТОБЛАР КўРГАЗМАСИ

Самарқанд савдо институтининг маънавият ва маърифат маркази ташаббуси билан китоблар кўргазмаси ташкил этилди.

Институт жамоаси қўлга киритган чет эл грантлари ҳамда ўқув юртининг ўз маблағи ҳисобига келтирилган ўзбек, рус, инглиз тилларидаги адабиётлар, ўқув қўлланмаларининг умумий қиймати 19 минг АҚШ долларига тенг. Китоблар орасида Президент Ислам Каримов асарлари, шунингдек, замонавий меънехмет, маркетинг, бозор иктисодиёти маълумоти бағишланган илмий рисоалар ҳам мавжуд.

ИСРОИЛ ФИЛЬМЛАРИ ҲАҲТАЛИГИ

Самарқандда Исроил киноси ҳафталиги ўтказилмоқда. Унда яҳудийларнинг тарихи, бугунги ҳаёти, турмуш тарзи ва маданияти билан ақидан таништирувчи “Дебют”, “Кадош”, “Фаришта Клара” каби фильмлар намойиш этилмоқда.

Томошабинларда қизиқиш уйғотган бу фильмлар Исроилнинг Ўзбекистондаги элчионаси ҳамда Самарқанддаги яҳудийлар миллий маданий маркази томонидан тақдим этилган. (ЎЗА)

СУРАТКАШ АЁЛ

Янгириқ туманидаги “Қўриқ тоғ” қишлоғида бир аёл яшайди. Оддий, камсуқум, камгап. Бошқа тенгқурларидан фарқи йўқдек. Аммо, у вилоятда сураткашлик касбини эгаллаб, элга хизмат қилаётган ягона аёллар.

“Отанининг асли касби ўқитувчилик эди. Бўш вақтларида суратчилик билан шўгулланарди. Мени бу ҳўнарга ўргатган отам. Бўлмаса олий ўқув юртини тугатдим, ўқитувчилик қилдим”, — дейди сураткаш Мўҳаббат Ҳўжаназарова.

ОРАМИЗДАГИ ОДАМЛАР

Мўҳаббатнинг туман марказидаги суратхонаси ҳамма вақт одамлар билан гавжум. Биров ҳўжжат учун, қўнчилик эсдаликка суратга тушиш учун келади. Ҳамманинг кўнглини

олиб бўлмайди. Аммо касбига меҳр қўйган сураткаш аёл миқзолари талабларини бажариб, буюртмани ўз вақтида эгаларига топширишга интилади.

Суратхонада унинг ўн тўрт ёшида ишлаган суратлари осимлик турибди. Ҳаяжонсиз кузата олаймиз. Тўё суратларни хаваскор эмас, профессионал сураткаш олгандай.

Мўҳаббатнинг антика касбига оиласидаги муносабат билан қизиқамиз. “Икки қизим бор. Гулнора учинчи,

ЯХШИЛАРНИ ЁДЛАБ...

Яқинда Самарқанд Давлат чет тиллари институтида таниқли олим ва таржимон, профессор Ғайбуллоҳ ас-Салом хотирасига бағишланган таржимонлар ва таржимашуносларнинг жумҳурият анжумани бўлиб ўтди.

Анжуманда республикамиздаги қатор университет ва институтлардан таржимонлар, таржимашунослар ҳамда чет тиллар институти талабалари иштирок этишди. Унда устоз Ғайбуллоҳ ас-Салом ҳақидаги хотиралар, турли қизиқ воқеалар ёдга олинди! Илғилганлар устознинг ҳаётлик вақтида амалга оширган эзгу ишлари, донишмандларча фаолияти билан боғлиқ воқеаларни берилиб тингладилар. Шунингдек, Ғайбуллоҳ ас-Салом хотирасига бағишлаб ўтказилган ушбу тадбирнинг ўзбек таржимачилик мактабининг янада ривожланишида ва келгусида қилинмаж ишларнинг дастурини белгилаб олишда муҳим аҳамият касб этганлиги алоҳида таъкидланди.

ХАЙРИЯ — ХАСТА ДИЛЛАРГА МАЛҲАМ

Яқинда Самарқанд вилоят ҳўқимлиғида “Оналар ва болалар йили” муносабати билан хайрия марафонининг дастлабки босқичи ўтказилди.

Марафон кўни қўлгина ташкилотлар, олийоҳлар, билим юртлари, корхона ва муассасалар бу хайрийи ишга ўз ҳиссаларини қўшиб, саҳийлик ва бағри кенглик каби инсоний фазилатларини намойиш қилдилар.

М.ЗИЁДИНОВ,
“Қишлоқ ҳаёти”нинг муҳбири.

(Боши 1-бетда)

Ва ноўрин ҳаракатлари билан аτροφдагиларда ўзларига нисбатан ноҳўш таассурот уйғотадилар. Сабабини илмий излашларин, ижтимоий тадқиқотлар мубойидага излаб топдим.

Фарзандларимизнинг муваффақиятга эришишлари учун оилада, албатта, эркинлик бўлиши сувадек зарур. Қўл ҳолларда эса фарзандларга ота-оналар ўзларининг қайфиятларидан келиб чиқиб, муомала қиладилар. Ахир, бола ҳам ҳаммиса бир хил қайфиятда бўлмайди-ку. Унинг аҳоли билан ҳам ҳисоблашмоқ керак. Буни тушунмаслик эса ота-оналар билан фарзандлар ўртасида жарлик пайдо бўлишига олиб келади. Оқибатда ноҳўшликлар келиб чиқади.

— Ҳўш унда, оилада эркинлик қай тарзда кечиси керак ва унинг фойдаси ҳақида нима дейсиз?

— Менимча бу савол жумбоққа айланмиш керак эмас. Эркинлик, бу оилада фарзанд учун им

ТАРАККИЁТ ШИЖОАТ – ЁШЛАРГА ЯРАШАДИ

Сурхоннинг куш урса қаноти, одам юрса оёғи қуядиган бепоев Кизирқ чўлларини ким билмайди, дейсиз.

Юрагида Ватанга муҳаббати жўшиб турган ғайратли одамларнинг тинимсиз қилган меҳнатлари ўз самарасини бериб, чўлнинг қиёфаси анча ўзгарган. Кизирқ туманидаги энг ижобий ишлар, очиги, юртимиз мустақилликка эришгандан сўнг амалга оширилиб келинмоқда. Биз бугун ҳикоя қилмоқчи бўлган "Истара" худудий фермерлар уюшмасига қарашли Ўқтамжон Нурматов раҳбарлик қилаётган "Нурманбобо" фермер хўжалигининг фаолияти барчага намуна бўла олади.

Аслида Ўқтам фермер ҳали анча ёш. Лекин, у ҳақиқий меҳнати билан элга танилди. Бундан 3 йил бурун, мазкур фермер хўжалигини ташкил этганда, баъзилар севинса, баъзилар, "бу бола аро йўлда қолиб кетади" дейишганди. Бироқ, ундай бўлмади.

"Нурманбобо" фермер хўжалиги 30 гектар ер майдонига эга. Барча режалар ошиги билан удаланмоқда. Табиийки, меҳнат ютуқларини кўлга киритишда 15 нафар ишчиларнинг ҳам муносиб хизмати бор.

Бултур фақатгина галлани ўзидан 210 минг сўм соф даромад қилинди. 60 гектар майдондан 61 тонна ўрнига, 68 тонна пахта топширилди.

Ўқтам фермернинг қўлга киритаётган муваффақиятларининг бош сабаби, ишчиларга кўрсатилаётган ғамхўрликдир. Фермер хўжалиги аъзолари бу йил 15 гектар ерга галла экишиб, 29 центнердан дон олишди. Ҳар бир ишчи 700 килограммдан галла тарқатилди.

Меҳнат қилган, роҳатини кўрсин. Бу йил ишчиларимизнинг уйи бугундай тўлди. Бунга ҳамма хавас билан боқмоқда. Лекин, бизга Кизирқ пахта очик турдаги ҳиссадорлик жамияти бир миллионга яқин пулимизни "транш"ни баҳона қилиб бермай келаяпти. Бу асосан тола пулидир. Маблаг ўзимизга вақтида берилса, ишчиларга янада яхши шароит яратиладу, ҳатто ўзимизнинг пахтамиз ва галламизни қайта ишлайдиган кичик корхоналар куриш режамиз ҳам бор, - дейди фермер Ўқтам Нурматов.

Туман қишлоқ хўжалигида фермерлар асосий ўринни эгаллайди. Очиги, улар орасида Ўқтамдай фидойиси кам. У ёш бўлишига қарамай тиним билмайди. Ундаги ғайратни, ташаббускорлик ва изланувчанлигини кўриб, хавас қилади, одам.

Рустам ДАВЛАТОВ, журналист.

"УСМОНҲОЖИ" ТАЙЁР МАҲСУЛОТ СОТМОҚДА

(Боши 1-бетда)

Фермер бу ҳақда кўп бош қотирди. Мутахассислар тавсияла-

рига амал қилди. Чорва моллари парвариши билан астойдил шуғулланди. Дастлабки йилда юз бош сизир ҳисобига 30 тага етмай бузоқ олинганлиги чуқур таҳлил этилди. Ана шундан сўнг зотни яхшилаш учун сунъий урчишти йўлга қўйилди.

Иш бошлангандан сўнг учинчи йилда самара кўзга ташлана бошлади. Мавжуд қорамолларнинг барчаси семиз, ориқлиги бўйича гуруҳларга ажратилди. Қилинган меҳнат ва изланишлар юзига чиқа бошлади. Наслдорликка мойил деб танаб олиниб, алоҳида парвариш қилинган гунажинлар сизирлар подасига қўшилди. Биринчи туғишдан сўнг уларнинг ҳар бири кунига 10 килограммдан ошириб сут бера бошлагани.

Ўтган йиллар мобайнида "Ус-

монхожи" фермер хўжалигига Оврупо-нинг ТАСИС дастури бўйича голландиялик экспертлар ташриф буюрдилар.

Уларнинг маслаҳатлари ҳам фермерга далда берди. Подани бир хил наслдаги қорамоллар билан тўлдириш юзасидан берилган тавсиялар ўзини оқлади. Эндилда бу ердаги мавжуд 359 бош қорамолнинг қарийб 70 фоизи маҳсулдор "швейц" зотига мансуб. 2001 йилнинг охиригача эса бу кўрсаткич юз фоизга етади.

Ҳозирда маҳсулот бераётган 70 бош сизирдан олинган бузоқлардан 50 таси гунажин бўлиб, икки гуруҳга ажратилган ҳолда алоҳида парвариш қилинган. Шу йилнинг ўрталарига бориб уларнинг олди бузоқ беради. Насл яхшилашга, сут соғиб олиш ортди. Фермер сутни қайта ишлаш йўлга қўйилмаса, қийинчиликлар олдида эсанкираб қолиш мумкинлигини ҳис этди. Ана шуни ҳисобга олган тадбиркор Латвиядан сутни қайта ишлайдиган технология жиҳозларини олиб келиб ўрнатди. Бу ерда тайёрланган маҳсулотларни миқдорларга етказишда эса эски андозалардан фойдаланиш яхши самара бермаслиги маълум бўлиб қолди.

1998 йил тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш Америка фондида бизнес режаларини тақдим этган Абдурахмон Болтабоев 100 минг долларлик имтиёзли кредитга эга бўлди. Сабаби фер-

мер тузган лойиҳа экспертлар томонидан муносиб баҳоланган эди. Фермер кредитини олган, Италиянинг

"Тетра Пак хойер", Даниянинг "Данайс сервис" компанияларидан сут маҳсулотларини қадқоқлайдиган энг замонавий ускуналарни харид қилиб, корхонасига ўрнатди. Ўтган қисқа вақт ичида бу ерда тайёрланиб, ихчам ва кўркам идишларга қадқоқланаётган сут маҳсулотлари хамиша хариддоргир. Шу боис улар бирор кун ҳам пештахталарда қолиб кетмаяпти.

"Сабрнинг тағи сариқ олтин" деган ҳикमत рост экан. Фермер хўжалиги тобора ривожланмоқда. Ем-хашак етиштириш, жамғариш кундан-кунга яхшиланиб борапти. Шу йил қишлоғга ҳар бир шартли қорамол ҳисобига 14,5 центнердан озуқа берилиги жамғарилди. Айна вақтда хўжаликда галлачилик, пахтачилик ривожланган. Ўтган йилда қилиб айтаганда, мавжуд 173 гектар ер ўз эгасини топди. Сутни қайта ишлаш миқдори эса 1800 килограммга етди. Хорижий фонддан олинган имтиёзли кредит мударидан илгари қайтарилди.

Шу кунларда фермер хўжалигида 46 киши мўқим иш ўрнига эга. Уларнинг ўртача иш ҳақлари 15 минг сўм. Бунга хўжалик бошқаруви томонидан берилган имтиёзлар кирмайдми. Дала ишларида эса 70 киши банд.

тўзон...

Ниҳоят... Тизза бўйи қор. "Чанқаб, лаблари қақраб кетган тупроқ тўйиб-тўйиб сув ичапти. Бошларидан қуяётди..." қор гуллаётди... Сурхон тупроғини гавҳар қолди. Дала-қирлар кўчиги дурга тўлди. Оппоқ уқларлар қақтарларга, юзларга, бошларга майин қўнади. Деҳқон юрдада ороқчиш. Қушлар шод. Бугдой майсаларида табас-сум. Даракларнинг шоҳларида шукрона. Оппоқ қор ёғапти...

2001 йил Сурхондарёда ҳам улус йил бўлди. Термизнинг 2500 йиллиги Ўзбекистон билан, дунё билан бирга тўй қилинади. Боболарни эъзозлаган фарзандлардан ҳудо марҳаматини аямайди. Балки табаррук боболарнинг пок руҳлари қўллаётганми? Умид қиламиз, энди дарёлар тўлқинланади. Пахтаю галла хирмонлари товланади. Боғлар яшнайди... Қорли чўққилардан юрак таскин топгандай...

Ана қор яна учкунлади. Яна оппоқ қор ёғади. Ҳа, у умидлар, пок ниятлар, яхши тилалар учкунди.

Менгнор ОЛЛОМУРДОВ

МЕҲР – МУРУВВАТ ТАДБИРИ

Вилоят хотин-қизлар кўмитаси, нодавлат ташкилотлар фаоллари Ромитан туманидаги "Қизлар" қорақўлчилик хўжалиги қоравдорлари билан учрашиб меҳр-мурувват тадбири ўтказди.

Вилоят ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси М. Солиқова қоравдорлар фарзандларига соғалар улашиб, уларга сиҳат-саломатлик тилади. Совғасаломлардан ёрдамга муҳтож оилалар, ногирон ва ёлғиз яшовчилар ҳам баҳраманд бўлишди.

"Соғлом авлод учун", "Меҳр-шафқат ва саломатлик", "Боболар", "Наврўз" жамғармалари вилоят бўлима-лари фаолларидан таркиб топган гуруҳ Пешку туманидаги "Жонгелди" қорақўлчилик хўжалигида ҳам бўлиб, хайрият тадбирини ўтказди.

"Туркистон-пресс"

ФЕРМЕРЛАР НЕГА

ФАОЛИЯТИНИ ТЎХТАТДИ?

Айни пайтда Қорақалпоғистонда 2469 та деҳқон-фермер хўжаликлари фаолият кўрсатмоқда. 12 минг атрофидаги хусусий ёрдамчи хўжаликлар деҳқон хўжалиқларига айлантирилди.

Нега? Чунки уларга кўрсатилаётган ғамхўрликлар талабга мувофиқ жавоб бермади. Фермер хўжалиқларини қайта рўйхатдан ўтказиш, уларга ер ажратиш, тегишли ташкилотлар ва уюшмалар билан шартнома тузишга туман ҳокимликлари етарлича эътибор беришмади. Ўзаро ички хўжалик муносабатларининг такомиллаштирилмагани, деҳқон хўжаликлари муаммоларига маҳаллий раҳбарларнинг бепарволигидан аниқдан тузилган, бозор муносабатларига тажрибаси оз ва муаммоларни мустақил еча олмайдиган республикадаги қўллаб-қувватлаш фермер хўжаликлари ўз фаолиятларини тўхтатишга мажбур бўлишди.

Хўжалик туманида бу йил турли сабабларга кўра 51 нафар фермер хўжаликлари ёпилиб қолганлигининг ўзини фикримизга далил бўла олади. Ёки Амударё туманидаги 1756 деҳқон хўжаликлари қўлчиллигининг банкларда ҳисоб рақамлари ханузгача очилмаганлигини қандай изоҳлаш мумкин?

Таштакўпир туманидаги 255 фермер хўжа-

лигининг фақат 72 таси деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмасига аъзо бўлган. Қолган хўжаликлари ривожлантиришда, уларни ёништириш, ўғит, транспорт, техника ва механизмлар билан таъминлашда муаммолар пайдо бўлмоқда.

Фермер хўжалиқларининг топширилган маҳсулотлари учун маблағларини ўз вақтида тўлаш, уларга шартнома асосида аванс пулларни бериш ишлари, ўз навбатида фермер хўжаликлари томонидан тўланадиган мажбурий ва аъзолик тўловлари, солиқ ундириш ишларида қатъий тартиб йўқ. Қўлчиллик фермерлар 1997-99 йилларда топширган маҳсулотлари учун ханузгача ўз маблағларини ололмагандир.

Қорақалпоғистон республикаси деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси ўз аъзоларининг манфаатларини қўлаш, уларни қўллаб-қувватлаш, кредитлар билан таъминлашда амалий ёрдам бериш ўрнига, фақат аъзолик бадаллари йиғиш билан банд, ҳолос. Шу боис ҳам деҳқон-фермерлар ўз фаолиятларини тўхтатишга мажбур бўлмоқдалар. Бундай ҳолатга чидаби бўладими?!

М.АЙТИМОВ,

"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

"ТОНГОТАР"НИНГ ЖЎМАРД КИШИЛАРИ

Баҳмал туманидаги "Тонготар" ширкатлар уюшмасининг 112 нафар ижарачисидан бири Абдусатид Ҳожиёв тасарруфида 5 гектар бог ва 5,5 гектар тоқзордан ташқари 24 гектар суви ер бор.

Бултур ана шу ернинг 4 гектарида помидор етиштириб, ҳосилдорлик бўйича ҳам, даромад бўйича ҳам туманда биринчи ўринни эгаллади.

Галладан бўшаган майдонларга картошка экилиб, шунинг ўртидан нақд бир миллион сўм фойда кўрилди.

Бог ва тоқзорлар ҳосилдорлиги ҳам бурноғи йилдагидан икки ҳисса зиёд бўлди. Пировард натижада уюшмага ҳам 400 минг сўм фойда келтирилди.

-35 гектар ерда неча киши ишарисизлар? - сўраймиз ижарачидан.

ИНТИЛИШ

-Тўрт киши.

-Демак, ҳар бир киши уюшмага 100 минг сўмдан фойда келтирган.

-Ҳа...

Ижарачилар картошка ва помидор ҳосилини саранжом

қилиб олишлари биланок ўрнига галла экишганди. Ман, галла тизза бўйи бўлди ҳамки, ҳамон ҳеч ким далани тарқ этгани йўқ. Ёқилар икки марта сугорилди, озиклантирилди.

Ижара услигининг нақадар самарадорлиги ҳақида, ундан икки томон ҳам манфаат кўраётгани тўғрисида тушунириб ўтиришнинг хожати йўқ. "Тонготар"да ишлаётган ҳар бир деҳқон бунга алақадор тушуниб, эндиликда ҳар қарич ернинг ва ҳар қатра сувнинг қадрига етмоқда.

Келдиёр ЖЎРАҚУЛОВ

ЕТТИ ИКЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

ДАВОС АНЖУМАНИ

Ўтган ҳафта охирида Швейцариянинг курорт шаҳри Давосда халқаро йиллик анжуман иш бошлади.

Йилда 3200 нафар меҳмон қатнашмоқда. Улар орасида давлат бошлиқлари, бош вазирлар, иқтисодиёт мутахассислари, йирик корпорациялар ва фирмаларнинг раҳбарлари бор. Шунингдек, унга касба уюшмалари, нодавлат ташкилотлар, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш идораларининг вакиллари, шунингдек, журналистлар таклиф қилинганлар. Давос анжумани иштирокчиларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун маъмурлар жуда катта қучларни жалб этдилар.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ИЛҚАДАМАРИ

АҚШнинг 43-президенти Жорж (кичик) Буш ўзининг Оқ уйдаги фаолиятини катта кўтаринкилик билан бошлади.

Айни кунларда хорижий давлат бошлиқлари, ҳукуматлар раислари, кўзга кўринган сиёсий арбоблар ҳамда оддий фуқаролардан қўллаб-таъриқномалар келиб турибди. Россия президенти Владимир Путин ҳам АҚШнинг янги раҳбарига мактуб йўллаб, уни расман президентлик вазифасини бажаришга киришгани билан табрикларди.

Шу орада Ж.Буш Исроил ва Фаластин раҳбарларини тинчлик музокараларини яна давом эттиришга чакирди. Давлат департаменти вакили Ричард Баучернинг айтишича, ҳозир икки ўртадаги моҳирони сиёсий йўл билан ҳал қилиш учун қулай имконият мавжуд.

АЛОҚАЛАР ЯНАДА КЕНГАЯДИ

"Қишлоқ ҳаёти"нинг ўтган сонларида хабар берганимиздек, Корея Халқ Демократик Республикаси Оврупо мамлакатлари билан яқин муносабатлар ўрнатишга катта эътибор бермоқда.

Хусусан, яқинда Бельгия билан Шимолий Корея ўртасида расман дипломатия алоқалари ўрнатилди. Бу ҳақдаги ҳужжатга икки мамлакат ташқи ишлар вазирликлари вакиллари имзо чекидилар. Улар тез кунларда элчилар алмашишга келишиб олдилар.

МУКОФОТ – ЛУКАШЕНКОГА

Ўтган ҳафта бошида Москвада Беларусь маданияти кунлари бўлиб ўтган эди. Ушанда уни президент А.Лукашенко очган эди. Бир неча кундан кейин Беларусь президенти яна Россия пойтахтига келди.

Қатор учрашувлар бўлди. Хусусан, А.Лукашенкога черков мукофоти - "Православ халқлар бирлигини мустақамлашдаги буюк хизматлари учун" мукофоти топширилди. Бу совринни халқаро "Православ халқлари бирлиги" фонди таъсис этган.

ЯНА УЧ ОЙГА УЗАЙТИРИЛДИ

БМТ Хавфсизлик Кенгаши УНИТА исёнчиларига қурол-яроғ сотишни таъқиқлаш ҳақидаги резолюция қоидаларини бузганларни жазолаш мақсадида тузилган махсус текширув гуруҳи фаолиятини яна уч ойга узайтирди.

БМТ бундай қоида бузган давлатларга қарши янада жиддийроқ жазолар қўллади, деди ХК вакили.

"ХОРИЖЛИКМИСИЗ, ВАССАЛОМ!.."

Илгарилари Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо мамлакатларга бориш унчалик қийин эмас эди. Чегаралардан ўтиш, меҳмонга бориш ёхуд ярим йилдан бир йилгача яшаш жараёнида айтарли мушкулликлар йўқ эди.

Лекин, Россияда эълон қилинган МДҲга аъзо мамлакатлар фуқароларини рўйхатга олишнинг янгича тартиби ҳаммани бироз ҳанг-манг қилиб қўйди.

Бу тартибнинг энг ҳайрон қоларли томони шу бўлдики, эндиликда, яъни 2001 йилнинг 1 январидан бошлаб МДҲ мамлакатларидан келган ҳар бир шахс, ҳе йўқ-бе йўқ, чет эл фуқароси мақомига тенглаштирилди. "Қишлоқ ҳаёти"нинг "узоқ хориж" - "Хорижликмисиз, вассалом!.." Чет эл фуқароларининг ҳуқуқий ҳолатлари тўғрисидаги Қонунга биноан ана шундай шахс Россияга келган, масалан, ингилзлар ёки французлар каби, албатта, рўйхатдан ўтишлари шарт. Рўйхатдан ўтган, уларга махсус талон берилди ёки паспортга штамп урилди. Истиқомат муддати эса 90 кеча-кундуздан зиёда бўлмаслиги лозим. Мабодо, яшаш муддатини узайтириш зарурати туғилса, барча жараён бошқатдан адо этилади. Бундай тартибнинг яхши томони шундаки, рўйхатдан ўтган киши ҳаётига дахлдор масъулиятни давлат ўз зиммасига олади, унинг хавфсизлиги, соғ-омонлиги учун жавоб беради.

Тўғри. Ҳар бир давлатда тартиб-интизом меъёрлари бўлиши керак. Зотан, шахар бедарвоза эмас. Лекин, қўшни давлатларро муносабатларда бундай оворазорчиликлар - визабозликлар, рўйхатбозликлар қандай самара берадими? МДҲ давлатлари оммавий ахборот воситалари шарҳчилари ана шу савол устида бош қотирмоқдалар. Бизнингча, ҳозирча ягона жавоб бор: натижани вақт кўрсатади.

(Жаҳон оммавий ахборот воситалари хабарлари асосида сиёсий шарҳловчи Р.УМАРОВ тайёрлади).

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 30 январдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгиллади:

1 Австралия доллари	179,04	1 Австрия шиллинги	22,12
1 Англия фунт стерлинги	480,59	10 Бельгия франки	75,47
1 Голландия гульдени	138,15	10 Греция драхмаси	8,94
1 Дания кронаси	40,80	1 БАА дирхами	89,59
1 АҚШ доллари	329,06	1 Миср фунти	85,03
10 Испания песети	18,30	100 Италия лираси	15,72
1 Канада доллари	218,79	1 Хитой юани	39,75
10 Люксембург франки	75,47	1 Малайзия ринггити	86,61
1 Германия маркази	155,66	1 Польша злотийси	79,62
1 СДР	426,39	1000 Туркия лираси	0,49
1 Финляндия маркази	51,20	1 Франция франки	46,41
1 Швейцария франки	199,30	1 ЕВРО	304,45
10 Жанубий Корея вон	2,57	10 Япония иенаси	28,04
1 Россия рубли	11,59	1 Украина гривна	60,58

*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ўшбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Бекобод туманидаги "Дехқонбод" ширкат хўжалиги аъзолари баҳорги экин ишларини сифатли бажариш учун ҳозирдаёқ зарур техникаларни таъмирдан чиқариб, ишга шай этиб қўйишди.

СУРАТДА: (ўнгдан чапга) устакхона мудири Э.Бўрибоев, бош муҳандис С.Қўшназаров, механизатор М.Эгамбердиевлар таъмирланган тракторларни қўздан кечирмоқдалар.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

Қор завқи.

Б.АКРАМОВ сурат-лавҳаси.

ТУРФА ОЛАМ

ҚОРБОБОГА ИШОНМАЙМАН

Украинанинг Харьков шаҳрида истиқомат қилувчи Соколовлар оиласи жажжигина қизалоқлари Оляни ҳурсанд қилишмоқчи бўлишдию янги йил арафасида хусусий фирмалардан бирига Қорбобога буюртма беришди.

Нихоят, янги йил киришига 2-3 соат қолганда эшик кўнгироғи жиринглаб, остонада совғаларга тўла қопини орқалаб олган Қорбобо пайдо бўлди. Аммо, не кўз билан кўришсинки, унинг кийимлари, сокол-муйловлари, ҳатто бошидаги қалпоғигача (йил-қилган бўлса керак) қоп-қора лойга беланган, фақат азбаройи кўп ичганидан бурниги-на қил-қизил, яъни ҳақиқатан Қорбобо эканини исботлаб турарди, ҳолос. У остона ҳатлаб ичкарига кирган заҳотиёқ, "гуп" этиб йилқилди.

Начора. Уй ағалари нима ҳам дейишсин? Қолдағи совғалари Оляхонга улашишди. Янги йилни эса, деярли Қорбобо билан (яъни, оила аъзолари стол атрофида, Қорбобо айвончадаги қароват устида) кутиб олишди. Энг ачинарлиси, айтишларича, Оляхон шундан бери Қорбоболарга ишонмай қўйганмиш.

ҚОНУН — ҚОНУН-ДА!

Конго шаҳри бозорларидан бирида бир неча донна турли ширинликларни ўмариб кетган ўрдақ шаҳар ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораси ходимлари томонидан олти ой муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Суд қўрсатмасига биноан, "жиноятчи" умумий камерада сақлана бошланди. Тўғриси, бечора ўрдаққа азбаройи ачинганлариданми, камерадаги маҳбўслар: "Ўрдақдан яхшиши ширин бир егулик тайёрлаб бера қолайлик", дея турма раҳбариятига мурожаат қилиб кўришди. Бироқ, озик-овқатнинг ўта тақчил эканига қарамай, улар инкор жавобини олишди.

Ўрдақ-чи?... Камеранинг бадбўй ҳавосига тоқат қила олмади. Қолаверса, сувсизликдан 2-3 кун дағанда оламдан ўтди. Камерадорлар эса уни яқин атрофдаги қабристонлардан бирига дафн қилиб қайтишди.

КЎҲНА ЁДГОРЛИК ТИКЛАНМОҚДА

Истиқлол нафақат иқтисодий турмушимизда эмин-эркин ҳаракат қилиш имкониятларини берди, балки маънавий ҳаётимизда ҳам буюк эврилишларга асос солди.

Ўз вақтида дунёда машҳур бўлган, кейинчалик харобазорга айланиб кетган қўллаб тарихий обидаларнинг тикланиб, яна халқимизнинг маданий бойликлариغا айлантирилганили, улуг аждодларимизнинг хотиралари қайта ёд этилиб, уларга атаб қурилган қўллаб зиёратгоҳлар, янгитдан барпо этилган азиз қадамжолар мамлакатимизда маънавий масаласига алоҳида эътибор берилаётганини аниқлади. Мана шу жиҳатдан қараганда, тарихни ўрганиш жараёнидаги Буюк ипак йўлига оид изланишлар ҳам ўзининг қўлланган натижаларини бермоқда.

Президентимиз ўтган йили Сирдарё ва Жиззах вилояти сайловчилари билан бўлган учрашув чоғида бу воқеалар фақатгина қўлдангина иборат эмаслиги, уларнинг ўзига хос бой тарихи борлиги, бинобарин ўтмишдан қолган осори, айтиқаларни пухта ўрганиш хали қўллаб қимматли маълумотлар беришини таъкидлаб ўтган эдилар. Мана шу гаплар сабаб бўлиб, Сирдарёда олиб борилган изланишлар тўғрисида ҳозирга қадар одамлар у қадар эътибор қилмаган бир тарихий ёдгорлиқнинг аслида ўтмишда алоҳида аҳамиятга эга — қарвонларнинг тўхтаб ўтиш жойи бўлганлиги аниқланди. У Шароф Рашидов тумани, Пахтаобод кўрғонидида Гумбаз қишлоғида жойлашган Сардобадир. Мазкур гумбазли бино XVI асрда қурилган бўлиб, Тошкент — Самарқанд катта магистрал йўлига жуда яқин. Бу эса ушбу йўналишда қадимда ҳақиқатан Буюк ипак йўли бўлганлигини, ундан мамлакатимиз орқали қўллаб қарвонлар ўтганлигини аниқлади. Ушбу бино ўтмишда ана шу қарвонларнинг тўхтаб

МАЪНАВИЯТ

ўтувчи жойлари вазифасини бажарган. Аниқланишича, Самарқанд билан ушбу бино ораси от ва туяларда бир кунлик йўл бўлган. Қадимги пишиқ гиштдан бунёд этилган ушбу гумбазли бино ўртасида ҳозирга қадар сақланиб қолган қудуқ мавжуд. Гумбазнинг қоқ ўртасида — бино пештоқида алоҳида туйнук қолдирилган бўлиб, ундан қуёш нури қудуққа тушиб туради. Бу эса айнан шу ердан топилган чўчуқ сувли қудуқдаги оби-ҳаётни доимо мусоффо бўлиб туришини таъминлаган. Бино тарихига оид айрим манбалар ҳам топилиди. Кексаларнинг авлоддан-авлодга ўтиб келган гаплари асосидида гувоҳликларича қарвонсаройда йўловчиларга турли хизматлар кўрсатиб турилган. Улар шу ерда дам олишган, овқатланган, мол айрибашлаган, от-уловларига тақа қоктиришган, ем-хашак харид қилиб, яна йўлга тушишган. Бу ердаги қишлоқ мана шу мезонали бинога нисбат берилгандай ҳозир ҳам — Гумбаз номи билан аталади. Бугунги кунда ушбу қадамжони қайта тиклаш бўйича тезкор ишлар бошлаб юборилди. Бу ҳақда вилоят ҳокими алоҳида қарор чиқарди. Ҳозирга қадар, гумбаздан катта магистрал йўлгача асфальт ётқизилди, унинг атрофлари ёритилиб, дов-дархат ва гуллар экилди. Панжаралар ўрнатилди. Унинг ёнида йўлда бораётган қарвоннинг ақси, туя ва одамларнинг ҳайкаллари ўрнатилди.

—Энг муҳими, ушбу ёдгорлик жаммуи "Ўзбектуризм"нинг саёҳат манзиллари рўйхатига киритилди, — дейди туман ҳокими ўринбосари Кўчимбой Болтаев, — қайта тикланаётган ёдгорлик Наврўз байрами кунида халқимизнинг маънавий мулкига айланиб, зиёратга эшик очади.

Иброҳим ТОШЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

(Боши 1-бетда)

Мен одоб билан бориб, қўлим кўксимда тазым бажо келтирдим. —Утиринг, ўғлим, — дедилар Чархий домла сўри четидаги бўш жойга ишора қилиб, — овозингиз ширали экан... Каерда яшайсиз? —Аминхон кўчасида. —Ие-ие, биз кўшни эканмиз-ку! — дедилар домла. — Мен ёнингиздаги Муқимий уй-музейида ишлайман. Хар куни ўша ерда бўламан. Кириб туринг. —Хўп, — дедим. Шоир билан шу куни танишган эдик.

Энди домла қаламларига мансуб "Қиёлаб ўтди" кўшигининг тарихига келсак... Ўқоридаги воқеадан бироз вақт ўтиб, 1964 йилда республика ҳаваскор хонандаларнинг қўрик-танловида биринчи ўринни олганлигим муносабати билан республика радиосининг олтин хазинасига меннинг бир даста кўшиқларимни ёзиб олади-кан бўлишди. Тошкентга бордим. Радионинг музика тахририятида ишлайдиган марҳум шоир Анвар Исроилов билан танишдим. Анвар ака айта-жақ кўшиқларим рўйхатига разм ташлаб:

—Эркин Воҳидов газали билан ижро этганингиз "Лола", "Уйғотма-гил" кўшиқларингизни эшитувдим. Аммо, Чархий домла қаламига мансуб битта кўшиқ бўлганда "алла" бўларди-да! — деди, сўнг сўради: — Чархий-ни танийсизми?

—Ха, — дедим. —Мен домлани яхши кўраман, — деди Анвар ака. — Ажойиб газалнавис. Қалби кенг, покиза, улуг инсон. Воҳ-воҳ, у кишининг пазандаликларини айтмайсизми?

—Бор, Анвар ака, — дедим мен. — Чархий домладан кўшиқ бор... Бироқ, сал сайқаллаб. Сизлар тушликдан қайтгунингизча тайёр бўладилар.

Ҳамма тушликка чиқди. Мен эсам чўнтагимда турган бир варақ қозғога битилган "Қиёлаб ўтди" газалини олдим. Уни Қўқондан келаётганимда бастакор Мухторжон Муртазоёв менга тутқазаркан: "Шуни ёдлагин-а, кейин куй басталаймиз" деганди. Газали бир неча бор ўқиб чиқдим. У ниҳоят даражада содда, равон, ҳар бир сатри ҳаё ва иффага йўрилган эди. Ўқиганим сари лирик қаҳрамон қалбидаги оҳанглар меннинг қалбимга кўча бошлади. Қўлимга аста созишни олдим-да, хиргойи қила бошладим. Газалдаги турган маъно, нозик қочирим, ўйноқчилик, қолаверса, шоир Анвар Исроиловнинг қўқонлик устоз шоирга — ҳамюртимга юксак меҳр-мухаббати қалбимни беҳад тўқинлантириб юборган эди. Оҳанглар симларга кўчди. Баралла айта бошладим. Шуниси қизиқки, сира қийнал-

ганим йўқ. Ҳазал ўзининг куйи билан яратилган, мен эсам шу куйни топиб олгандим, ҳолос.

Кўшиқ магнит тасмасига ёзиб олинди. Радиотингловчилар талабига кўра, деярли ҳар куни эфир тўқинларида янграй бошлади. Мен эсам домлага рўбарў келишга чўчиб, "Кўшиқни яхши айтолмадимми, домлага маъқул бўлди-йўқми?" деб тортиниб юрдим. Шундай кунларнинг бирида институтдан қайтсам (бу пайт Қўқон педагогика институтида ўқирдим), уйдагилар "Чархий домла сўрабдилар, ҳужраларига кирар экансиз" деб қолишди. Дарҳол домла ҳузурларида пайдо бўлдим. Дом-

Шоир газаллари ўқувчига чексиз завқ-шавқ бериш билан бирга инсонни тўғри йўлга, покизаликка қорлайди.

—Домланинг ўзлари ҳаётда қандай одам эдилар. Назиржон ака? —Домла содда одам эдилар. Ҳеч қачон шоирликларини пеш қилган эмаслар. Ўта қамтар, дилқаш, бағри кенг, сажий, қўли очик одам эдилар. Фақат инсонларга яхшилиқни соғиниб яшардилар. Қўлларидан келганча яхшилиқ қилсам, дердилар. Битта мисол айтмай-да: 1970 йилда у кишининг етмиш йилликлари республика миқёсида кенг нишонланди. Домла яшайдиган ҳовли ўта тор-тан-

кўриниш беради:

—Келинг, марҳамат! — дея ичкарига таклиф қилади у меҳмонни.

—Домла Чархий керак эдилар, — дейди Туроб Тўла.

—Эҳ, афсус, домла йўқ эдилар, — дейди мулоимлик билан халғи йигит. — Бозорга кетгандилар... Бозордан нари уйларига ўтадилар. Сиз яхшиси, уйларига борақолинг, — дея домланинг уйлари қаерда эканлигини обдон тушунтиради.

Туроб Тўла сўраб-сўроқлаб, домланинг уйлари топади. Қизиги, эшикни яна ўша ҳужрада рўпара келган йигит очади:

—Э, келинг-келинг, марҳамат, — дейди йигит қўли кўксига тавозе билан, — домла ҳозир келиб қоладилар. Унчага кириб чой ичиб туринг.

Йигит бирпасда меҳмон олдиға дастурхон ёзиб, дастурхон устини ҳар хил егуликларга тўлдириб ташлайди. Хиёл ўтмай буги чиқиб турган битта гурӯҳ, битта гўшти палов сузиб келади. Домладан ҳамон дарак йўқмиш. "Хай, ош совумасин" дея паловхонтурани пақос тушурядади.

—Якин орада бунақа ширин ош емаган эдим, катта раҳмат, — дейди Туроб Тўла, — домла келмадилар. У киши билан кўришиш насиб этмаган экан. Энди менга рухсат. Домлага кўпдан-кўп салом айтисиз...

—Туробжон, азизим, — дейди шунда халғи йигит, — мени кўрмагансиз, шунинг учун танимадингиз. Ўша сиз ахтариб келган шоир Чархий камина қўлингиз бўлади.

Туроб Тўла бир дақиқа хангу манг бўлиб қолади. Сўнг ўрнидан туриб, домла билан қайтадан қучоқлашиб кўришаркан:

—Бу қанақаси, Аскаралли ака?! — дейди.

Агар ҳужрада ўзимни танитганимда эди, хонадонимга келмаган бўлардин-гиз. Сизга бир пиебла чой қўйиб берганимдан бахтлиман. Хўш келибсиз, қадамингизга ҳасанот! — дейди домла.

Домла Чархий Қўқон адабий муҳитининг том маънодаги устун эдилар. Ғафур Ғуллом, Собир Абдулла, Чустий, Ғайратий, Насрулло Даврон, Ҳабибӣ, Ғуллом Қаримов, академик Ўрозбоев, Авлиёхон Мухаммадиев сингари атоқли адиблар, олимлар Қўқонга домлани деб, домланинг суҳбатларини соғиниб келардилар.

Ха, домла ҳам шоир, ҳам инсон сифатида машҳур эдилар. Аммо, ҳаволаниш нима, билмасдилар. Мен домлани Ҳуқанди Латифдаги бир тикни, зилол бўлоққа ўхшатдим келади. Бу бўлоқ кеча-ю кундуз қайнаб туради-ю, аммо тошмайди. Ундан қўллар баҳраманд...

Ортиқали НОМОЗОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Сабаби, шу йил бошида "Карлсберг" пиво ишлаб чиқариш компанияси рекламаларининг бош қаҳрамони вазифасини ўтаган. Мамлакат спорт федерацияси қонунларига биноан эса, спортчиларнинг спиртли ичимлик ва тамаки маҳсулотлари рекламаларида иштирок этиши қатъиян тақиқланади.

Энди Лассе катта микдордаги жаримага қўшиб, рекламандан олган "фойда"ни ҳам федерация ҳисобига ўтказди.

МУЗ УСТИДАГИ ОЛТИН

Фигуралӣ учиш бўйича Братиславада бўлиб ўтаётган Оврупо чемпионати мусобақалари россиялик 18 ёшли спортчи Евгений Плющенкога яна бир омад қувончини тақдим этди.

У яқка тартибдаги ўйинларда ўзининг юксак даражадаги маҳоратини намойиш этиб, чемпионатнинг олтин медалини қўлга киритди ва Оврупо чемпиони деган шарафли номга сазовор бўлди.

Оммавий ахборот воситалари хабарлари асосида тайёрланди.

"Ўтган асрнинг энг яхши футболчиси" деб эълон қилишди.

ЛУКАС ЧЕТ ЭЛИК ЭМАС

Италия чемпиони "Лацио" аргентиналик ярим ҳимоячи Лукас Кастромен билан 5 йиллик шартномани имзолади.

Унинг нархи 6 миллион АКШ доллари микдоридан баҳоланган бўлса-да, келажақдаги ўйин кўрсаткичларига қараб, мазкур баҳо янада оширилиши ҳам мумкин.

Айтишларича, унинг Италия фуқаролигини тасдиқловчи پاسпорти ҳам бор экан. Бу Лукасини "чет элик" деган миш-мишлардан сақласа, ажаб эмас.

ОМАДСИЗ ЛАССЕ

Норвегиялик машҳур спортчи Лассе Кьюс тоғ қанғиси бўйича Австрияда бўлиб ўтадиган Жаҳон чемпионати мусобақаларида иштирок этиш ҳуқуқидан маҳрум қилинди.

(Боши 1-бетда)

—Клиник шифохонамизда асосан юрак, жигар, буйрак, ошқозон-ичак, ўт қопи билан боғлиқ беморлар ҳамда турли гинекологик дардлар билан оғриган аёллар даволанишадилар. Айниқса, бизга республика клиникнинг турли чеккаларидан даво истаб келувчи беморлар кўпчилигини ташкил қилади. Вrachларимиз уларга аниқ ташхис қўйиб, асосан жарроҳлик усули билан даволашадилар. Шифохонамизда фалопият кўрсатаётган тажрибали профессор-олимларимиз беморлар касаллигини замонавий техникалар ёрдамида аниқлаб, даволашнинг қўлай усулларини қўлайдилар. Айни пайтда шифохонамизда катта қўламдаги таъмирлаш ва жиҳозлаш ишлари олиб борилмақда. Бундан қўзғалган мақсад — беморлар учун имкон қадар яхшироқ шароитлар яратиб беришдан иборат. Палаталаримиз ёруғ, озода ва шинам. Энг асосийси, уларнинг кишининг совуқ кунларида иссиқ, ёзда салқин бўлиши таъминланган. Ўқорида айтиб ўтганимиздек, шифохонамизга даво истаб келаётганларнинг кўпчилиги вилоятлар, шаҳар ва қишлоқларда яшайдиган ҳас-талиқ ташхиси аниқ бўлмаган

ёки ихтисослашган клиника шароитида даволанишни талаб этадиган беморлар ташкил этишадилар. Бундай беморларга тўғри ташхисни ўз вақтида аниқлаш ва қайси даволлаш усули қўлайлигини танлаш учун лабораторияларни қўчайтириб, замонавий тиббий аппаратлар билан таъминланган. Шифохонамизда ишлаётган врачларни ва ўрта тиббиёт ходимларининг

риб ўтказиш илмий маркази ва гемодиализ лабораторияси, Республика колопроктология илмий маркази, неврология маркази касалликларининг ташхисини аниқлашда ва даволашда замонавий янги усулларни жорий этишмоқда.

—Янги асрнинг биринчи йилини Юртбошимиз "Оналар ва болалар йили" деб эълон қилди. Бунга жамоангиз қандай кутиб олди?

ДАВО ИЗЛАГАН ДОВОН ОШАР

малакасини ошириш ва касбий лаёқатини аниқлаш мақсадида аттестациядан ўтказмоқдасиз. Шу билан бир қаторда вилоятлардан келган шифоқорлар малакасини оширишни йўлга қўйганмиз.

Хар бир ихтисослашган клиник бўлим — 15 та, хар бир илмий марказ 5 та бўлиб, академик У.Орипов раҳбарлигидаги гентобилизир хирургик марказ, академик М.Мажидов бошчилигидаги неврология илмий маркази, А.Пак раҳбарлигидаги буйракни қўчи-

—Улар бу ташаббусни ҳам мамнунлик билан кутиб олдилар. Зотан, Президентимиз кўп бор таъкидлаганидек, агар ота-она соғлом бўлса, бу оилада туғилган фарзанд ҳам соғлом бўлади. Энг аввало, оналар ва болалар соғлиғига жиддий эътибор қаратиш зарур. Бу масалда гинекология бўлимидаги юқори малакали шифоқорлар аёлларда учрайдиган кўпгина касалликларнинг олдини олиш, ташхис қўйиш ва даволаш бўйича илмий изланишлар

олиб боришмоқда.

—Шифохона қандай муаммоларга дуч келяпти ва улар қай тарзда бартараф этилмоқда?

—Шифохонамиздаги асосий муаммо — бу уни янги замонавий тиббий асбоблар билан жиҳозлашдир. Бунинг учун катта маблағ керак. Соғлиқни сақлаш вазирлиги бу йўналишда шифохонамизга зарур маблағларни ажратиб келмоқда. Бу масала жуда ҳам долзарб, чунки, шифохонамизнинг ўз-ўзини молиялаштиришга ўтиши ҳамма ходимларимиздан ўз касбига маъсулият билан ёндашишни тақозо этади.

—Келгусидаги режалар қандай?

—Шифохонамиз қошида "консультатив диагностика" поликлиникасини ишга туширишни режалаштирганмиз. Бунда беморларнинг ётиш кунларини қисқартириб, кўпкор кишиларнинг даволаш кичиқшиги имконият яратилади. "Ибн Сино" халқаро жамғармаси билан ҳамкорликда яна бир илмий марказни ишга туширмоқчимиз. Унда кексаларимизнинг умрини узайтириш ва уларнинг меҳнат қобилиятини сақлаш бўйича иш олиб борилади.

Суҳбатдош: Ғофур ЖАБИЕВ

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАХРИР ХАЙЪАТИ:

Саид АХМАД, Туроб ХОЛТОВ, Азизжон АЮПОВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Исқандар ҚАЛАНДАРОВ, Эркул ЗИКРИЕВ, Икромжон НАЖМИДДИНОВ, Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛЛОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУХАММАД (масъул котиб), Шамсиддин ЭСОНОБОВ.

МУАССИСЛАР:

Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги, "Ўздоммаҳсулот" корпорацияси, "Ўзмева-сабзавотузумсанот-ҳолдинг" компанияси, "Ўзпахтасаноатсотиш", "Ўзбекипаги", Дехқон ва фермер ҳўжалиқлари уюшмалари, Агротасноатмажмуиҳудумларикасабауошмаси Марказий Қўмитаси

Телефонлар:

Қабулхона - 133-09-93 - 133-40-87 (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари — 133-16-27, 133-44-43, котибият — 136-56-26. Иходий гуруҳлар: 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42, реклама ва эълонлар — 136-56-30.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-58-519-58; Андижон - 8-374-2-25-32-23; Бухоро - 8-365-22-648-22; Жиззах - 8-372-33-553-59; Навоий - 8-436-22-588-56; Наманган, Фарғона - 8-369-22-652-10; Самарқанд - 8-366-64-615-37; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Тошкент, Сирдарё - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-640-80; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

МАНЗИЛИМИЗ:

700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32
Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

«Шарқ» наشريёт матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.

Мазгил: «Буюк Тўрон» кучаси, 41-уй.

Газетамиздан мақолалар кўчириб босилганда «Қишлоқ ҳаёти»дан олинди деб кўрсатилсин.

Набатчи: А.КАРИМОВ.